

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

25 päivänä helmikuuta 2003 *

Asiassa T-183/00,

Strabag Benelux NV, kotipaikka Stabroek (Belgia), edustajinaan asianajajat
A. Delvaux ja V. Bertrand, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään F. van Craeynest ja
M. Arpio Santacruz, avustajanaan asianajaja J. Stuyck,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhtäältä neuvoston 12.4.2000 tekemän sen päätöksen kumoamista, jolla hankintasopimus, joka koskee neuvoston rakennuksissa suoritettavia yleisiä kunnostus- ja huoltotöitä ja joka oli neuvoston 30.7.1999 tekemän tarjouspyynnön nro 107865 (EYVL S 146) kohteena, päätettiin tehdä Entreprises Louis De Waele -nimisen yhtiön kanssa, ja toisaalta korvausta vahingosta, jonka se väittää sille aiheutuneen neuvoston toiminnan takia,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN
OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. D. Cooke sekä tuomarit
R. García-Valdecasas ja P. Lindh,

kirjaaja: hallintovirkamies D. Christensen,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 7.2.2002 pidetyssä suullisessa
käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Neuvoston julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjä säännellään 21 päivänä joulukuuta 1977 annetun Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen (EYVL L 356, s. 1), jota ennen nyt käsiteltävänä olevan kanteen nostamista on viimeksi muutettu 13 päivänä joulukuuta 1999 annetulla neuvoston asetuksella (EY, EHTY, Euratom) N:o 2673/1999 (EYVL L 326, s. 1), IV osaston ensimmäisen jakson säännöksillä (56—64 a artikla).

- 2 Varainhoitoasetuksen 56 artiklan mukaan julkisia hankintoja koskevia sopimuksia tehdessään ”toimielinten on — — noudatettava samoja velvoitteita kuin jäsenvaltioiden hankintaviranomaisten on noudatettava” näiden direktiivien nojalla, kun hankintasopimuksen määrä vastaa tai ylittää näissä direktiiveissä vahvistetut vähimmäismäärät.

- 3 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa viitesäädös on julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14 päivänä kesäkuuta 1993 annettu neuvoston direktiivi 93/37/ETY (EYVL L 199, s. 54), sellaisena kuin se on muutettuna 13 päivänä lokakuuta 1997 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/52/EY (EYVL L 328, s. 1).

- 4 Direktiivin 93/37/ETY 8 artiklassa, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/52/EY, säädetään seuraavaa:

”1. Hankintaviranomaisen on 15 päivän kuluessa asiaa koskevan kirjallisen pyynnön vastaanottamisesta ilmoitettava jokaiselle hylätylle ehdokkaalle tai tarjoajalle seikat, joiden perusteella kyseinen ehdokkuus tai tarjous on hylätty, sekä jokaiselle hyväksyttävän tarjouksen tehneelle valitun tarjouksen ominaisuudet ja suhteelliset edut sekä sopimuspuoleksi valitun tarjoajan nimi.

Hankintaviranomaiset voivat kuitenkin päättää, että tiettyjä ensimmäisessä alakohdassa mainittuja tehtyjä sopimuksia koskevia tietoja ei anneta, jos niiden julkistaminen olisi esteenä lainsäädännön soveltamiselle tai olisi muulla tavoin yleisen edun vastaista tai vaarantaisi julkisten tai yksityisten yritysten oikeutetut kaupalliset edut tai voisi haitata urakoitsijoiden välistä rehellistä kilpailua.

3. Jokaisesta tehdystä sopimuksesta hankintaviranomaisten on laadittava kirjallinen selvitys, josta on ilmentävä ainakin:

- hankintaviranomaisen nimi ja osoite sekä sopimuksen kohde ja arvo,

- valittujen ehdokkaiden tai tarjoajien nimet sekä näiden valinnan perustelut,

- hylättyjen ehdokkaiden tai tarjoajien nimet sekä näiden hylkäämisen perusteet,

- sopimuspuoleksi valitun tarjoajan nimi, tämän tarjouksen valinnan perustelut — — .”

Direktiivin 93/37/ETY 18 artiklassa, sellaisena kuin se on muutettuna, säädetään seuraavaa:

”Sopimukset on tehtävä [tämän direktiivin 30—32 artiklassa säädetyin] perustein — — .”

6 Direktiivin 93/37/ETY 30 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Hankintaviranomaisen on sopimuksia tehdessään käytettävä perusteena:

a) pelkästään alinta hintaa;

b) kun sopimus tehdään taloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella, eri perusteita sopimuksen mukaan: esimerkiksi hintaa, toteutusaikaa, käyttö-kustannuksia, kannattavuutta, teknisiä ansioita.

2. Edellä 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettussa tapauksessa hankintaviranomaisen on ilmoitettava sopimusasiakirjoissa tai sopimusta koskevassa ilmoituksessa ne sopimuksen tekemisen perusteet, joita se aikoo soveltaa, mahdollisuuksien mukaan alenevassa järjestyksessä.

— — .”

Kanteen perustana olevat tosiseikat

7 Neuvoston pääsihteeristö aloitti 30.7.1999 julkaisemallaan tarjouspyyntöilmoituksella nro 107865 (EYVL S 146) rajoitetun tarjouskilpailumenettelyn, joka

koskee Brysselissä sijaitsevilla neuvoston rakennuksissa suoritettavia yleisiä kunnostus- ja huoltotöitä; tämä tarjouspyyntöilmoitus korvasi 4.6.1999 julkaistun ilmoituksen (EYVL S 107). Menettelyn oli tarkoitus johtaa viiden vuoden ajan voimassa olevan puitesopimuksen tekemiseen, jonka voimassaoloa voidaan jatkaa kahdeksitoista kuukaudeksi kerrallaan. Tarjouspyyntöilmoituksessa täsmennettiin myös, että ”vuonna 1998 yleisten kunnostus- ja huoltotöiden kustannukset olivat noin 5 000 000 euroa”.

8 Tarjouskilpailuun liittyvän hankintaeritelmän IV.5 kohdassa, jonka otsikko on ”Valintaperusteet”, todetaan seuraavaa:

”a) [Neuvoston pääsihteeristö] valitsee saamistaan tarjouksista sen, jonka se toteaa parhaaksi ottaen huomioon yrityksen toimittamat tiedot. Ensimmäisiä valintaperusteita ovat muun muassa:

— tarjouksen vaatimustenmukaisuus;

— tarjouksen hinta;

— pysyvän työryhmän kokemus ja kyvyt hankintaeritelmässä määriteltyjen kaltaisten työsuoritusten suorittamisessa;

— yrityksen kokemus ja tekniset kyvyt;

— tehty tarjous siltä osin kuin on kyse turvallisuuskoordinaattorista;

— mahdollisten ehdotettujen alihankkijoiden ja tavarantoimittajien taso;

— ehdotettujen laitteiden tekninen taso;

— toteuttamiselle asetettujen määräaikojen noudattamiseksi ehdotetut toimenpiteet.

— — .”

- 9 Kolme yritystä, eli Renco SpA (jäljempänä Renco), Entreprises Louis De Waele -niminen yhtiö (jäljempänä De Waele) ja kantaja jätti vaatimusten mukaisen tarjouksen.
- 10 Kantajan 11.1.2000 tekemän tarjouksen hinta oli 4 468 110,74 euroa vuodessa.
- 11 Ostojen ja tavaranhankintasopimusten neuvoa-antavan komitean (jäljempänä neuvoa-antava komitea) 5.4.2000 antaman lausunnon ja sille samana päivänä tehdyn kertomuksen perusteella neuvosto päätti 12.4.2000 tehdyllä päätöksellä (jäljempänä riidanalainen päätös) tehdä hankintasopimuksen De Waelen kanssa, jonka tarjouksen hinta oli 4 088 938,10 euroa vuodessa. Tästä päätöksestä julkaistiin 29.4.2000 ilmoitus nro 054869 (EYVL S 84).

- 12 Neuvosto ilmoitti kantajalle ja Rencolle 14.4.2000 päivätyssä kirjeessä, että niiden tarjoukset oli hylätty.
- 13 Kantaja vaati neuvostoa 26.4.2000 päivätyssä kirjeessä toimittamaan sille jäynnöksen hankintasopimuksen tekemistä koskevasta päätöksestä ja tämän päätöksen perusteluista.
- 14 Neuvosto vastasi 11.5.2000 päivätyssä kirjeessä tähän vaatimukseen seuraavalla tavalla:

”Julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 93/37/ETY säännösten mukaisesti tarjouskilpailun ratkaisemisen perusteet on toistettu tarjouspyynnön hankintaeritelmässä (asiakirja IMM 99/2046, s. 16).

Näin ollen 11.1.2000 vastaanotettuja kolmea tarjousta tarkasteltiin ja vertailtiin näiden perusteiden valossa. Tämän seurauksena hankintasopimus päätettiin tehdä De Waelen kanssa, koska se oli esittänyt taloudellisesti edullisimman tarjouksen.

Tiedoksenne lisäksi, että myös teidän tarjouksenne sijoittui luokittelussa hyvin siltä osin kuin on kyse laadullisista valintaperusteista, mutta tarjouksenne hinnan vuoksi hankintasopimusta ei voida tehdä sen perusteella.”

- 15 Kantaja vaati 19.6.2000 päivätyssä kirjeessään neuvostoa toimittamaan sille jäljennöksen ”koko asiakirjavihkosta, jonka perusteella [sen tarjous] hylättiin ja hankintasopimus myönnettiin — — De Waelelle”.
- 16 Neuvosto vastasi tähän kirjeeseen 4.7.2000 päivätyllä kirjeellä, jossa todetaan seuraavaa:

” — —

Neuvoston pääsihteeristön yksikköjen suorittaman tutkimuksen perusteella tarjoustanne arvioitiin kahteen kilpailevaan tarjoukseen nähden jokaisen kahdeksan valintaperusteen osalta seuraavalla tavalla:

— tarjouksen hallinnollinen vaatimustenmukaisuus: kolme tarjoajaehdokasta ovat yhdenvertaiset

— tarjouksen hinta: toisella sijalla

— pysyvän työryhmän kokemus ja tekniset kyvyt: ensimmäisellä sijalla

- yrityksen kokemus ja tekniset kyvyt: jaetulla ensimmäisellä sijalla

- turvallisuuskoordinaattoria koskeva ehdotus: ensimmäisellä sijalla

- alihankkijoiden ja tavarantoimittajien taso: ensimmäisellä sijalla

- ehdotettujen laitteiden ja välineiden tekninen taso: kolme tarjoajaehdokasta ovat yhdenvertaiset

- määräaikojen noudattamiseksi ehdotetut toimenpiteet: kolme tarjoajaehdokasta ovat yhdenvertaiset.

Tiivistettynä neuvoston pääsihteeristön yksiköt päättelivät seuraavaa:

'[Kantajan] tarjous on luokiteltu ensimmäiselle sijalle miltei kaikkien perusteiden osalta: korkeamman hinnan takia hankintasopimusta ei kuitenkaan tehdä sen perusteella' (noin 10 prosenttia korkeampi kuin De Waelen tarjouksessa).

Direktiivin [93/37/EY], sellaisena kuin tämä direktiivi on muutettuna direktiivillä 97/52/EY, 8 artikla huomioon ottaen emme voi vastata myöntävästi vaatimukseenne saada tutustua koko asiakirjavihkoon — — .”

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

- 17 Kantaja nosti käsiteltävänä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 13.7.2000 toimittamallaan kannekirjelmällä.

- 18 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (viides jaosto) päätti esittävän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kehotti työjärjestyksensä 64 artiklassa määrätynä prosessinjohtotoimena neuvostoa toimittamaan tiettyjä tietoja, minkä se on tehnyt asetetussa määräajassa.

- 19 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 7.2.2002 pidetyssä istunnossa. Istunnon aikana kantaja luopui kolmesta kanneperusteestaan, jotka koskevat sitä, että

— tekemällä hankintasopimuksen sellaisen yhtiön kanssa, jonka tarjous ei ollut hankintaeritelmän vaatimusten mukainen, neuvosto rikkoi hankintaeritelmää ja loukkasi tarjouksen tekijöiden yhdenvertaisuuden periaatetta

- luokittelemalla De Waelen ja kantajan samalle sijalle hankintaeritelmän ensimmäisen, neljännen ja kahdeksannen perusteen osalta neuvosto teki kolme ilmeistä arviointivirhettä
- hyväksymällä De Waelen epätavallisen alhaiset hinnat neuvosto rikkoi direktiivin 93/37/ETY 30 artiklan 4 kohtaa.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin merkitsi näistä kanneperusteista luopumisen suullisen käsittelyn pöytäkirjaan.

20 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

- ottaa kumoamiskanteen ja vahingonkorvauskanteen tutkittavaksi ja toteaa ne perustelluiksi
- kumoaa riidanalaisen päätöksen
- velvoittaa neuvoston maksamaan, varaten oikeuden hinnankorotukseen, 153 421 286 Belgian frangia (BEF) tai 3 803 214 euroa 6 prosentin korkoineen 12.4.2000 lukien
- velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

21 Neuvosto vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim

- jättää kumoamiskanteen tutkimatta tai ainakin hylkää sen perusteettomana

- hylkää vahingonkorvauskanteen perusteettomana

- velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kumoamiskanne

Tutkittavaksi ottaminen

Asianosainten lausumat

22 Neuvosto katsoo, että kumoamiskannetta ei voida ottaa tutkittavaksi, koska riidanalaista päätöstä ei ole osoitettu kantajalle ja koska päätös ei koske sitä suoraan ja erikseen.

- 23 Se korostaa tehneensä yhtäältä riidanalaisen päätöksen — joka osoitettiin De Waellelle — ja toisaalta kaksi 14.4.2000 päivättyä päätöstä, jotka osoitettiin kantajalle ja Rencolle — joissa niille ilmoitetaan niiden tekemien tarjousten hylkäämisestä. Neuvosto vetoaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-19/95, Adia interim vastaan komissio, 8.5.1996 antamaan tuomioon (Kok. 1996, s. II-321) ja väittää, että kantajan olisi pitänyt riitauttaa sille osoitettu 14.4.2000 päivätty päätös, tai ainakin tämä päätös ja riidanalainen päätös.
- 24 Kantaja väittää, että riidanalainen päätös koskee sitä suoraan ja erikseen. Se katsoo, että tämä päätös sisältää useita päätöksiä, eli yhtäältä myönteisen päätöksen hankintasopimuksen tekemisestä De Waelen kanssa ja toisaalta kaksi kielteistä päätöstä olla tekemättä tätä hankintasopimusta kahden muun tarjouksen tekijän kanssa. Näin ollen kantaja katsoo, että riidanalainen päätös on osoitettu sille. Tämän seurauksena neuvoston väite, jonka mukaan kantajan olisi pitänyt riitauttaa 14.4.2000 päivätty päätös olla tekemättä hankintasopimusta sen kanssa, on kantajan mukaan virheellinen. Kantajan mukaan tämä kielteinen päätös ja hankintasopimuksen tekemistä koskeva myönteinen päätös ovat itse asiassa saman päätöksen kaksi eri puolta.
- 25 Kantaja lisää, että riidanalaisella päätöksellä on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka vaikuttavat sen tilanteeseen siltä osin kuin päätöksen vaikutuksesta sen tarjous hylätään ja lisäksi tarjouksen vaikutukset lakkaavat.
- 26 Toissijaisesti kantaja esittää, että tarjouksen tekijänä sillä olevan erityisaseman vuoksi riidanalainen päätös koskee sitä erikseen. Lisäksi kantaja katsoo, että koska tämän päätöksen vaikutuksena on, että hankintasopimusta ei tehdä kantajan kanssa ilman, että minkäänlaisen viranomaisen väliintuloa tarvitaan, päätös koskee sitä suoraan.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 27 EY 230 artiklan neljännen kohdan nojalla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi nostaa kumoamiskanteen hänelle osoitetusta päätöksestä tai päätöksestä, joka siitä huolimatta, että se on annettu toiselle henkilölle osoitettuna päätöksenä, koskee ensin mainittua henkilöä suoraan ja erikseen (asia C-403/96 P, *Glencore Grain v. komissio*, tuomio 5.5.1998, Kok. 1998, s. I-2405, 40 kohta).
- 28 On todettava, että hankintasopimuksen tekemisestä vain yhden tarjouksen tekijän kanssa tehtyyn päätökseen kuuluu välttämättömänä ja erottamattomana osana päätös olla tekemättä hankintasopimusta muiden tarjouksen tekijöiden kanssa. Kun neuvosto tekee hankintasopimuksen yhden tarjouksen tekijän kanssa, muiden tarjouksen tekijöiden tarjoukset hylätään automaattisesti ilman, että tältä osin on tarpeellista tehdä muita päätöksiä. On siis katsottava, että jotta hylkääminen muodostettaisiin nimenomaisesti, poissuljetuille tarjouksen tekijöille tarjouskilpailun tuloksista tehty virallinen tiedonanto ei edellytä hankintasopimuksen tekemisestä tehdystä päätöksestä erillisen päätöksen tekemistä.
- 29 Tässä tapauksessa riidanalainen päätös osoitettiin virallisesti De Waelelle. Näin ollen sen vaikutus oli, että kyseessä oleva hankintasopimus myönnettiin De Waelelle ja että kahden muun tarjouksen tekijän tarjoukset hylättiin. Tästä seuraa, että riidanalainen päätös koskee kantajaa suoraan ja erikseen ja että kantaja voi nostaa siitä kumoamiskanteen.
- 30 Edellä mainitusta seuraa, että kanne on otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

- 31 Kantaja esittää kumoamiskanteensa tueksi kolme kanneperustetta. Ensimmäinen kanneperuste koskee sitä, että riidanalainen päätös on mitätön, toinen sitä, että perusteluvollisuutta on loukattu ja direktiivin 93/37/ETY 8 artiklan 1 kohtaa on rikottu, ja kolmas kanneperuste sitä, että direktiivin 93/37/ETY 18 ja 30 artiklaa ja hankintaeritelmän ehtoja on rikottu.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee riidanalaisen päätöksen väitettyä mitättömyyttä

— Asianosaisten lausumat

- 32 Kantaja vaatii vastauskirjelmässään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta toteamaan riidanalaisen päätöksen mitättömäksi.

- 33 Kantaja muistuttaa, että 4.7.2000 päivätyssä kirjeessään neuvosto viittasi osastojensa laatimaan asiakirjaan, jossa pääteltiin, että ”[kantajan] tarjous on luokiteltu ensimmäiselle sijalle miltei kaikkien valintaperusteiden osalta: korkeamman hinnan takia hankintasopimusta ei kuitenkaan tehdä sen perusteella”. Kantajan mukaan kyseessä on todennäköisesti ote hankintasopimuksen tekemistä koskevasta päätöksestä. Se korostaa, että neuvosto ei kuitenkaan esittänyt tätä päätöstä eikä direktiivin 93/37/ETY 8 artiklan 3 kohdassa edellytettyä pöytäkirjaa. Näissä olosuhteissa kantaja vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta joko toteamaan tämän päätöksen mitättömäksi tai velvoittamaan neuvoston esittämään tämän asiakirjan.

- 34 Kantaja myönsi suullisessa käsittelyssä, että nyt käsiteltävänä olevaa kanneperustetta ei ilmoitettu sen kannekirjelmässä. Se toteaa kuitenkin, että riidanalaisen päätöksen mitättömyys kävi ilmi vasta oikeudenkäynnin aikana, muun muassa sen vuoksi, että kyseessä olevaa asiakirjaa ei ollut toimitettu.
- 35 Neuvosto vaatii vastauksessaan kanneperusteen tutkimatta jättämistä. Se muistuttaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdassa määrätään, että asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu kirjallisen käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudelliseen perusteeseen. Koska tässä uudessa perusteessa viitataan 4.7.2000 päivättyyn kirjeeseen, joka oli kannekirjelmän liitteenä, neuvoston mukaan on ilmeistä, että se ei perustu uuteen seikkaan. Neuvosto täsmentää myös, että kyseessä olevan hankintasopimuksen tekemistä koskevan päätöksen pöytäkirjaa ei ole olemassa yhtenä, vaan kolmena asiakirjana, joita ovat neuvoa-antavalle komitealle tehty selvitys, neuvoa-antavan komitean puoltava lausunto ja tehdystä hankintasopimuksesta Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä julkaistu ilmoitus (ks. edellä 11 kohta). Neuvosto lisää, että nämä kolme asiakirjaa, jotka kaikki sisältävät direktiivin 93/37/ETY 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut tiedot, laadittiin kyseessä olevan tarjouspyynnön yhteydessä, ja niillä taataan avoimuus hankintasopimuksen tekemisessä käytetyille tavalle ja perusteille sekä muiden tarjousten hylkäämiselle.
- 36 Vastauksena ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään kysymyksen neuvosto ilmoitti istunnossa, että virallinen päätös hankintasopimuksen tekemisestä De Waelen kanssa käsittää vain De Waelen ja neuvoston 12.4.2000 allekirjoittaman puitesopimuksen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin merkitsi tämän ilmoituksen tiedoksi.

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 37 Aluksi on aiheellista muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisöjen tuomioistuimet, jotka saavat vaikutteita kansallisissa oikeusjärjestyksissä esiin tuoduista periaatteista, toteavat mitättömiksi toimet, joissa on erityisen

vakava ja ilmeinen virhe (asia 15/85, Consorzio Cooperative d'Abruzzo v. komissio, tuomio 26.2.1987, Kok. 1987, s. 1005; Kok. Ep. IX, s. 29, 10 kohta ja asia C-137/92 P, komissio v. BASF ym., tuomio 15.6.1994, Kok. 1994, s. I-2555, Kok. Ep. XV, s. I-239, 49 kohta). Tämä kanneperuste kohdistuu oikeusjärjestyksen perusteisiin kuuluvaan seikkaan, ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinten on EY 230 artiklaan perustuvaa kumoamiskannetta tutkiessaan tutkittava viran puolesta, onko riidanalainen päätös mahdollisesti mitätön siltä osin kuin asianosaiset esittävät siitä riittäviä todisteita (ks. vastaavasti asia T-9/89, Hüls v. komissio, tuomio 10.3.1992, Kok. 1992, s. II-499, 384 kohta).

38 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa kantajan muun muassa istunnon aikana esittämissä perusteissa esitetään riittävästi seikkoja, jotka viittaavat riidanalaisen päätöksen mitättömyyteen. On siis syytä tarkistaa, onko riidanalaisessa päätöksessä edellisessä kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettu virhe ilman, että on tarpeellista tutkia neuvoston väitettä tämän kanneperusteen tutkittavaksi ottamisesta.

39 On muistutettava, että säännöillä, jotka koskevat tarjousten vertailumenettelyä julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekemisen yhteydessä, varmistetaan, että kaikissa vaiheissa noudatetaan sekä tarjoajien yhdenvertaisen kohtelun periaatetta että avoimuuden periaatetta sen varmistamiseksi, että kaikilla tarjoajilla on samat mahdollisuudet tarjoustensa ehtojen laatimisessa (ks. vastaavasti asia C-87/94, komissio v. Belgia, tuomio 25.4.1996, Kok. 1996, s. I-2043, 54 kohta).

40 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa kantaja esittää kaksi perustelua tukeakseen väitettään, jonka mukaan riidanalainen päätös on mitätön: yhtäältä kyseessä olevan sopimuksen tekemisestä De Waelen kanssa ei ole olemassa virallista päätöstä ja toisaalta neuvosto ei ole laatinut direktiivin 93/37/ETY 8 artiklan 3 kohdan mukaista pöytäkirjaa.

- 41 Siltä osin kuin on kyse ensimmäisestä perustelusta, aluksi on huomautettava, että toisin kuin kantaja väittää, se kohta neuvoston 4.7.2000 päiväystä kirjeestä, johon kantaja viittasi (ks. edellä 33 kohta), ei ole ote hankintasopimuksen tekemistä koskevasta päätöksestä, vaan neuvoa-antavalle komitealle tehdystä selvityksestä. Sen arvioimista varten, onko riidanalaisessa päätöksessä erityisen vakavia ja ilmeisiä virheitä, on tutkittava, missä tilanteessa se tehtiin.
- 42 Tarjouspyyntömenettely johtaa neuvoston ja valitun tarjouksen tekijän välisen, hankintaeritelmässä tarkoitettujen töiden suorittamista koskevan sopimuksen tekemiseen. Hankintaeritelmässä asetettujen sääntöjen mukaisesti tarjouksen tekijöiden on tarjousten tekemisen hetkellä toimitettava neuvostolle allekirjoitettu tarjous, jonka nojalla ne sitoutuvat suorittamaan työt hankintaeritelmän mukaisesti ja niillä hinnoilla, jotka tarjouksissa on ilmoitettu. Kun tarjous tarjouspyyntömenettelyn päätteeksi hyväksytään, riittää, että neuvosto allekirjoittaa valitun tarjouksen tekijän tarjouksen, jotta sopimuspuolia sitova sopimus on muodostettu.
- 43 On selvää, että nyt käsiteltävänä olevassa asiassa neuvosto ei tehnyt hankintasopimuksen tekemisestä muodollista päätöstä, joka olisi erillinen 12.4.2000 tapahtuneesta puitesopimuksen allekirjoittamisesta De Waelen kanssa.
- 44 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että neuvoston väitteiden mukaisesti sopimuksen allekirjoittaminen De Waelen kanssa ja päätös hankintasopimuksen tekemisestä tehtiin samanaikaisesti ja että tämä allekirjoittaminen vastaa päätöstä hankintasopimuksen tekemisestä. On myös todettava, että hankintasopimuksen tekemisestä päätettiin sen jälkeen, kun jäljennös neuvoa-antavalle komitealle tehdystä selvityksestä ja tämän komitean puoltava lausunto vastaanotettiin ja että siinä noudatettiin siis sellaista menettelyä, jolla noudatetaan syrjintäkiellon periaatetta ja avoimuutta. Tästä seuraa, että toisin kuin kantaja väittää, riidanalainen päätös ei ole virheellinen.

45 Siltä osin kuin on kyse kantajan toisesta perustelusta, joka koskee sitä, että direktiivin 93/37/ETY 8 artiklan 3 kohdan mukaista pöytäkirjaa ei laadittu, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että perustelua ei voida hyväksyä. Tältä osin on muistutettava, että tämän säännöksen mukaisesti jokaisen hankintaviranomaisen on laadittava jokaisesta tehdystä hankintasopimuksesta pöytäkirja (englanninkielisessä tekstissä: ”a written report”), joka sisältää ainakin tässä säännöksessä mainitut tiedot. Tässä asiassa kyseessä olevassa hankintasopimuksessa neuvoston neuvoa-antavalle komitealle laatimaan selvitykseen kuuluu 12 liitettä, joita ovat muun muassa tarjouspyynnöstä tehty ilmoitus, tarjouspyyntökilpailun aloittamisesta laadittu pöytäkirja ja jäljennös De Waelen kanssa tehdystä puitesopimuksesta. On todettava, että neuvoa-antavalle komitealle tehdyssä selvityksessä, tämän komitean puoltavassa lausunnossa ja tehdystä hankintasopimuksesta tehdyssä tiedonannossa mainittiin kaikki direktiivin 93/37/ETY 8 artiklan 3 kohdassa edellytetyt tiedot (ks. edellä 4 kohta). Neuvostoa ei voida syyttää siitä, että se ilmoitti nämä tiedot kolmessa asiakirjassa eikä yhdessä ainoassa. Joka tapauksessa tämän säännöksen mukainen velvollisuus pöytäkirjan laatimiseen johtuu halusta taata syrjintäkiellon periaatteen ja avoimuuden noudattaminen julkisten hankintojen tekomenettelyjen yhteydessä. On huomautettava, että kantaja ei ole esittänyt mitään todistetta näiden periaatteiden loukkaamisesta ja, kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jo totesi edellä 44 kohdassa, menettely, jonka puitteissa hankintasopimus päätettiin tehdä De Waelen kanssa, oli sellainen, että sillä varmistettiin näiden periaatteiden noudattaminen.

46 Edellä todetusta seuraa, että riidanalaisen päätöksen mitättömyyttä koskeva kanneperuste ei ole perusteltu.

Toinen kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä

— Asianosaisten lausumat

47 Kantaja väittää, että riidanalainen päätös on kumottava perustelujen puuttumisen tai ainakin niiden puutteellisuuden vuoksi.

- 48 Kantaja väittää, että perustelut, jotka annettiin neuvoston 11.5.2000 päivätyssä kirjeessä, eivät vastaa EY 253 artiklassa määrättyjä ja direktiivin 93/37/ETY 8 artiklan 1 kohdassa säädettyjä perustelua koskevia edellytyksiä (ks. edellä 4 kohta) siltä osin kuin niissä ei ilmoiteta De Waelen tarjouksen ominaispiirteitä ja siihen liittyviä etuja, vaan pelkästään todetaan yleisesti, että tämä tarjous oli taloudellisesti edullisin.
- 49 Kantajan mukaan lisätietoa, joka annettiin 4.7.2000 päivätyssä kirjeessä, jolla vastattiin kantajan 19.6.2000 esittämään vaatimukseen, ei voida ottaa huomioon, koska se annettiin sen jälkeen, kun ensimmäisestä perustelua koskevasta vaatimuksesta alkanut viidentoista päivän määräaika oli päättynyt. Tässä kirjeessä esitetyt perustelut ovat kantajan mukaan joka tapauksessa riittämättömät, koska niissä ei esitetä syitä, joiden vuoksi muiden tarjousten todettiin olevan tasavertaiset kantajan tarjouksen kanssa, eikä kerrota, mikä yritys oli toisella sijalla kolmannen, viidennen ja kuudennen perusteen osalta ja mikä yritys oli kantajan kanssa samalla sijalla neljännen perusteen osalta. Lisäksi kantaja väittää, että toisin kuin neuvosto väittää, sen 19.6.2000 esittämän vaatimuksen vaikutus ei ollut, että tämä viidentoista päivän määräaika alkoi alusta, koska siinä ei pyritty saamaan lisää perusteluita vaan pyrittiin päästä tutustumaan hankintasopimuksen tekomenettelyn asiakirjavihkoon.
- 50 Neuvosto muistuttaa aluksi direktiivillä 93/37/ETY perusteluvollisuuden osalta säädetystä järjestelmästä. Tämän direktiivin 8 artiklan 1 kohdan mukaan hankintaviranomaisen on ensinnäkin ilmoitettava tarjouksen tekijälle tarjouksen hylkääminen pelkällä perustelemattomalla kirjeellä. Neuvoston mukaan hankintaviranomaisen on perusteltava hylkäyspäätöksensä vain niille tarjouksen tekijöille, jotka esittävät siitä nimenomaisen vaatimuksen, ja nämä perustelut on esitettävä viidentoista päivän määräajassa vaatimuksen esittämisestä. Toisaalta neuvosto väittää, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusteluvollisuuden tarkoitus on, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, jotta he voivat puolustaa oikeuksiansa, ja että yhteisöjen tuomioistuimet voivat tutkia toimenpiteen laillisuuden (em. asia Adia interim v. komissio, tuomion 31 ja 32 kohta).

51 Toisaalta neuvosto väittää perustelleensa riittävällä tavalla 11.5.2000 päivätyssä kirjeessään — jonka osalta on ilmeistä, että se lähetettiin vaaditussa viidentoista päivän määräajassa — päätöstään hylätä kantajan tarjous. Neuvosto toteaa, että se ilmoitti tässä kirjeessä selkeästi tarjouskilpailun voittajan nimen, noudatetun menettelyn ja perustelut kantajan tarjouksen hylkäämiselle ja De Waelen tarjouksen hyväksymiselle. Tältä osin neuvosto vetoaa edellä mainitussa asiassa Adia interim vastaan komissio annetun tuomion 35 kohtaan. Se lisää, että on ilmeistä, että kantajalla oli mahdollisuus ymmärtää, että ottaen huomioon erityisesti sen tarjouksen korkean hinnan sitä ei voitu pitää taloudellisesti edullisimpana.

52 Neuvoston mukaan sen 4.7.2000 päivätyyn kirjeeseen sisältynyt lisätieto annettiin tiedoksi viidentoista päivän määräajassa. Se väittää, että tämän kirjeen tarkoitus oli vastata kantajan 19.6.2000 päivätyssä kirjeessä esittämään toiseen vaatimukseen. Neuvosto huomauttaa ilmoittaneensa tässä kirjeessä kantajalle yksityiskohdat eri tarjouksista tekemästään vertailusta.

53 Neuvosto katsoo, että joka tapauksessa se, että kantajan tarjouksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen perustelut ovat mahdollisesti puutteelliset, ei voi mitätöidä päätöstä hankintasopimuksen tekemisestä kolmannen tarjouksen tekijän kanssa. Hankintasopimuksen tekemistä koskevan päätöksen kumoaminen jälkikäteen toisen tarjouksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen puutteellisten perusteluiden vuoksi olisi neuvoston mukaan ilmeisen suhteeton seuraamus.

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

54 Direktiivin 93/37/ETY 8 artiklan 1 kohdasta, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/52/EY, ja edellä mainitussa asiassa Adia interim vastaan komissio annetusta tuomiosta seuraa, että neuvosto täyttää perusteluvollisuutensa, jos

se ensinnäkin ilmoittaa välittömästi hylätyille tarjouksen tekijöille niiden tarjouksen hylkäämisestä lähettämällä näille pelkän tiedonannon ilman perusteluja ja toimittaa tämän jälkeen niille tarjouksen tekijöille, jotka sitä nimenomaisesti vaativat, valitun tarjouksen ominaispiirteet ja edut sekä hankintaviranomaisen nimen viidentoista päivän määräajan kuluessa kirjallisen vaatimuksen vastaanottamisesta.

- 55 Tämä menettelytapa on EY 253 artiklassa määrätyn sen perusteluvollisuuden mukainen, jonka mukaan perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmentävä toimenpiteen tekijän päättely siten, että yhtäältä niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, jotta he voivat puolustaa oikeuksiansa, ja että toisaalta yhteisöjen tuomioistuimet voivat tutkia toimenpiteen laillisuuden (asia T-166/94, Koyo Seiko v. neuvosto, tuomio 14.7.1995, Kok. 1995, s. II-2129, 103 kohta ja em. asia Adia interim v. komissio, tuomion 32 kohta).
- 56 Näin ollen sen määrittelemistä varten, onko neuvosto täyttänyt perusteluvollisuutensa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että on aiheellista tutkia kantajalle 11.5.2000 lähetetty kirje, jossa vastattiin sen 26.4.2000 esittämään nimenomaiseen pyyntöön saada jäljennös hankintasopimuksen tekemistä koskevasta päätöksestä ja tämän päätöksen perusteluista.
- 57 On todettava, että 11.5.2000 päivätyssä kirjeessä (ks. edellä 14 kohta) neuvosto perusteli riittävän yksityiskohtaisesti syitä, joiden vuoksi se hylkäsi kantajan tarjouksen, sekä esitti De Waelen tarjouksen ominaispiirteet ja siihen liittyvät edut. Tästä kirjeestä ilmenee selkeästi menettely, jota noudatettiin kolmen tarjouksen tekijän tarjousten arvioinnissa ja se, että De Waelen tarjous hyväksyttiin, koska se oli taloudellisesti edullisin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kantajalla oli mahdollisuus saada välittömästi tietää täsmällinen syy, jonka vuoksi sen tarjous hylättiin, eli sen hintataso De Waelen tarjoukseen

nähdän. Se seikka, että 4.7.2000 neuvosto toimitti kantajan nimenomaisesta pyynnöstä vielä yksityiskohtaisemman selityksen sen tarjouksen arvioinnista, ei kyseenalaista näiden perusteluiden riittävää luonnetta.

58 Joka tapauksessa ja toisin kuin kantaja väittää (ks. edellä 49 kohta), perusteluvelvollisuutta on arvioitava niiden tietojen mukaan, jotka kantajalla oli tiedossaan kanteen nostamisen hetkellä. Jos, kuten nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, kantaja vaatii asianomaiselta toimielimeltä lisäselvityksiä jostakin päätöksestä ennen kanteen nostamista, mutta direktiivin 93/37/ETY 8 artiklan 1 kohdassa säädetyn päivämäärän jälkeen, ja saa nämä selvitykset, se ei voi vaatia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta, että se jättäisi ne ottamatta huomioon perustelujen riittävyyden arvioinnissa, koska on kuitenkin selvää, että toimielimellä ei ole oikeutta vaihtaa alkuperäisiä perusteluita täysin uusiin perusteluihin, mikä tässä asiassa ei ole asian laita.

59 Edellä todetusta seuraa, että perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä koskeva toinen kanneperuste on hylättävä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee direktiivin 93/37/ETY 18 ja 30 artiklan ja hankintaeritelmän ehtojen rikkomista

— Asianosaisten lausumat

60 Kantaja väittää, että siltä osin kuin neuvosto käytti taloudellisesti edullisimman tarjouksen järjestelmää, sellaisena kuin se on määritelty direktiivin 93/37/ETY 30 artiklan 1 kohdassa, sen olisi pitänyt tämän saman direktiivin 18 artiklan mukaisesti vertailla kolmea esitettyä tarjousta jokaisen hankintaeritelmässä tar-

koitetun kahdeksan valintaperusteen osalta (ks. edellä 8 kohta). Kantajan mukaan neuvoston 11.5. ja 4.7.2000 päivätyistä kirjeistä kuitenkin ilmenee, että tätä sääntöä ei noudatettu nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, koska ratkaiseva peruste hankintasopimuksen tekemiselle oli hinta ilman, että muiden perusteiden arvioinnilla on ollut vastapainoa tämän perusteen arvioinnissa. Näin ollen neuvosto rikkoi kantajan mukaan direktiivin 93/37/ETY 18 ja 30 artiklaa ja hankintaeritelmän ehtoja.

- 61 Kantaja toteaa, että direktiivin 93/37/ETY 30 artiklan 2 kohdan mukaan silloin kun hankintasopimus tehdään taloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella, hankintaeritelmässä mainitaan kaikki hankintasopimuksen tekemisessä käytettävät valintaperusteet ”mahdollisuuksien mukaan alenevassa järjestyksessä”. Kantaja katsoo, että koska hankintaeritelmässä ei tässä asiassa lueteltu valintaperusteita tärkeyden mukaan alenevassa järjestyksessä, valituista kahdeksasta perusteesta jokainen oli samanarvoinen. Tästä seuraa, että tämän säännön mukaisesti neuvoston olisi pitänyt tehdä hankintasopimus kantajan kanssa, koska, kuten neuvoa-antavalle komitealle tehdystä selvityksestä käy ilmi, seitsemän valintaperusteen osalta se oli luokiteltu ensimmäiselle sijalle, kun taas De Waele oli ensimmäisellä sijalla vain viiden valintaperusteen osalta.
- 62 Vastauskirjelmässään kantaja väittää, että toisin kuin neuvosto väittää, neuvoa-antavalle komitealle tehdystä selvityksestä ei ilmene, että niiden kolmen perusteen osalta, joiden osalta kantaja on paremmalla sijalla kuin De Waele, kahden yhtiön eroavaisuuksilla olisi vain vähän merkitystä. Näin ollen siltä osin kuin on kyse pysyvän työryhmän kokemuksesta ja kyvyistä, neuvoa-antavalle komitealle tehdystä selvityksestä ilmenee kantajan mukaan, että kantaja ehdotti sen pysyvän työryhmän jatkamista, jolla on neuvoston rakennuksista teknistä osaamista, mikä on huomattavan suuri etu. Myös siltä osin kuin on kyse alihankkijoiden ja tavarantoimittajien tasosta, neuvoa-antavalle komitealle tehdyssä selvityksessä todetaan kantajan mukaan, että kantaja toimitti luettelon 60 alihankkijasta, kun taas De Waelen luettelossa niitä oli vain parikymmentä. Tämä ero on kantajan mukaan sitäkin merkittävämpi kun, kuten neuvosto korostaa, ”neuvoston yleisessä urakkasopimuksessa asetetaan urakoitsijalle velvollisuus järjestää alihankkijoiden välisiä tarjouskilpailuja, jotta neuvoston pääsihteeristölle saadaan parhaat mahdolliset olosuhteet” ja siis ”on toivottavaa, että alihankkijoita on paljon”. Lopuksi kun on kyse turvallisuuskoordinaattorista, kantaja väittää ehdottaneensa kolmea itsenäistä yhtiötä, kun taas De Waele ilmoitti vain yhden toimiston.

- 63 Neuvosto vastaa, että neuvoa-antavalle komitealle tehdystä selvityksestä ja sen 11.5.2000 päivätystä kirjeestä ilmenee, että kolme tarjousta tutkittiin hankintaeritelmässä ilmoitettujen kahdeksan perusteen kannalta ja että tarjouksen hinta ei ollut ainoa huomioon otettu peruste.
- 64 Neuvosto esittää, että siihen taloudelliseen arviointiin, jolla pyrittiin arvioimaan tarjouksen hintaa ja jolle neuvoa-antavalle komitealle tehty selvitys perustui, ei kuulunut vain hinta-arviota vaan myös yleisiä kuluja varten sovellettavasta kertoimesta tehty arvio ja tarjousten vertailu koko viiden vuoden sopimuksenkeston ajan. Tältä osin neuvosto korostaa, että kantajan tarjous oli 10 prosenttia korkeampi kuin De Waelen tarjous. Tästä arviosta seuraa neuvoston mukaan, että De Waelen tarjous oli taloudellisesti kaikkein edullisin.
- 65 Muiden perusteiden osalta neuvosto korostaa, kuten sen 11.5.2000 päivätyn kirjeen viimeisessä kappaleessa todetaan, että perusteet olivat ”laadullisia”. Neuvosto katsoo, että silloin kun, kuten nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, ehdokkaat ovat yhdenvertaiset tai kun niiden välillä ei ole merkittäviä eroja laadullisten perusteiden osalta, sitä ei voida arvostella siitä, että se valitsi taloudellisten perusteiden osalta ensimmäisellä sijalla olevan ehdokkaan.
- 66 Neuvoston mukaan näistä toteamuksista on pääteltävä, että se vertaili eri tarjousten tekijöitä eri sopimuksetekoperusteiden kannalta ja että ottaen huomioon yhtäältä sen, että kantajan ja De Waelen välillä ei ollut huomattavia eroja laadullisten perusteiden osalta ja toisaalta sen, että taloudellisesti De Waelen tarjous oli huomattavasti edullisempi, se totesi harkintavaltansa puitteissa aivan oikein, että De Waelen tarjous oli taloudellisesti edullisin.
- 67 Vastauskirjelmässään neuvosto kiistää kantajan sen väitteen, jonka mukaan kahdeksan valintaperustetta olivat samanarvoiset. Neuvosto korostaa, että

ensimmäinen, ”tarjouksen vaatimustenmukaisuutta” koskeva valintaperuste (ks. edellä 8 kohta) on ehdoton siltä osin kuin tarjouksen tekijä, joka ei täytä sitä, suljetaan välittömästi pois. Toinen, ”tarjouksen hintaa” koskeva valintaperuste (ks. edellä 8 kohta) on neuvoston mukaan objektiivinen peruste, koska sen avulla tarjoukset voidaan asettaa järjestykseen. Muut perusteet ovat sen mukaan kaikki ”laadullisia”, ja niiden avulla voidaan arvioida yrityksen tasoa ja kykyjä ja sen tarjoamia keinoja. Viimeksi mainitut perusteet ovat kuitenkin neuvoston mukaan vähemmän merkittävät kuin kaksi ensimmäistä.

- 68 Neuvosto kiistää kantajan väitteen, jonka mukaan kahdeksan perustetta ovat välttämättä samanarvoiset, koska painotusta ei ole. Se katsoo, että sellaisen tarjouskilpailun yhteydessä, jossa sopimus tehdään taloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella, on selvää, että silloin kun taloudelliset perusteet on asetettu etusijalle, hankintaviranomainen katsoo niiden olevan muita perusteita tärkeämpiä.
- 69 Neuvosto kiistää kantajan sen väitteen olevan perusteltu, jonka mukaan kantaja luokiteltiin ensimmäiselle sijalle seitsemän valintaperusteen osalta. Neuvoston mukaan kantaja sijoittui jaetulle sijalle De Waelen kanssa neljännen valintaperusteen osalta ja jaetulle sijalle De Waelen ja Rencon kanssa seitsemännen ja kahdeksannen valintaperusteen osalta.
- 70 Oli asia miten hyvänsä, koska kantaja oli viimeisellä sijalla hintaa koskevan valintaperusteen osalta, sen tarjous olisi voitu hyväksyä vain, jos muiden valintaperusteiden osalta erot De Waeleen olisivat todellakin olleet huomattavat, mikä neuvoston mukaan ei ollut asian laita.
- 71 Lisäksi siltä osin kuin on kyse pysyvän työryhmän kokemukseen ja kykyihin liittyvästä valintaperusteesta, neuvosto toteaa katsoneensa, että etu, joka kantajalla oli tältä osin, eli se, että se oli jo läsnä neuvoston rakennuksissa, ei voinut olla ensisijainen, koska tarjouspyynnön tarkoitus on juuri se, että vältetään yksinoikeudet ja että on mahdollista valita yritys, jonka tarjous on taloudellisesti edullisin.

72 Lisäksi siltä osin kuin on kyse alihankkijoiden ja tavarantoimittajien tasosta, kantaja luokiteltiin paremmalle sijalle kuin De Waele tarjoukseen liitetystä luettelossa mainittujen alihankkijoiden suuremman määrän vuoksi. De Waelen ehdottamat 20 alihankkijaa on kuitenkin enemmän kuin tarpeeksi täyttämään hankintaeritelmän edellytykset, koska siinä edellytetään vähintään kolmen yrityksen konsultointia. Siltä osin kuin on kyse turvallisuuskoordinaattorista, hankintaeritelmässä edellytettiin yhden tai useamman näiden tehtävien hoitamiseen valtuutetun henkilön esittämistä, ja De Waelen tarjous oli tämän edellytyksen mukainen.

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

73 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan neuvostolla on laaja harkintavalta huomioon otettavien seikkojen osalta päätettäessä tarjouskilpailun ratkaisemisesta, ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valvonnan on rajoitettava sen tarkastamiseen, ettei ole tapahtunut vakavaa ja ilmeistä virhettä (asia 56/77, Agence européenne d'interims v. komissio, tuomio 23.11.1978, Kok. 1978, s. 2215, 20 kohta; em. asia Adia interim v. komissio, tuomion 49 kohta ja asia T-139/99, AICS v. parlamentti, tuomio 6.7.2000, Kok. 2000, s. II-2849, 39 kohta).

74 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa asiakirjavilkkosta ilmenee, että hankintasopimus tehtiin taloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella. On kuitenkin korostettava, että direktiivin 93/37/ETY 30 artiklan 2 kohdassa ei mainita valintaperusteita, joita soveltamalla hankintasopimus tehdään taloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella. Vaikka tässä säännöksessä annetaan siis neuvostolle mahdollisuus valita ne sopimuksen tekemistä koskevat valintaperusteet, joita se haluaa soveltaa, tämä mahdollisuus koskee ainoastaan niitä valintaperusteita, joiden perusteella voidaan selvittää, mikä tarjouksista on taloudellisesti edullisin (ks. vastaavasti asia C-19/00, SIAC Construction, tuomio 18.10.2001, Kok. 2001, s. I-7725, 35 ja 36 kohta). Edullisimman tarjouksen määrittämistä varten neuvoston on nimittäin voitava tehdä harkintavaltaa käyttäen päätös laadullisten ja määrällisten valintaperusteiden perusteella, jotka

voivat vaihdella sopimuksen mukaan (ks. vastaavasti asia 274/83, komissio v. Italia, tuomio 28.5.1985, Kok. 1985, s. 1077, 25 kohta).

- 75 Tältä osin on selvää, että neuvosto mainitsi hankintaeritelmässä kahdeksan valintaperustetta, joita se aikoi käyttää. Kantajan väitteistä huolimatta asiakirjavihkosta ilmenee selvästi, että neuvosto arvioi ja luokitteli esitetyt kolme tarjousta asianmukaisesti jokaisen kahdeksan valintaperusteen osalta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien katsoo lisäksi, että kantajan niitä väitteitä ei voida hyväksyä, jotka koskevat sen tarjouksen virheellistä arviointia De Waelen tarjoukseen nähden niiden valintaperusteiden osalta, jotka koskevat pysyvän työryhmän kokemusta ja kykyjä, alihankkijoiden ja tavarantoimittajien tasoa ja turvallisuuskoordinaattoria.
- 76 On selvää, että kantajan tarjous luokiteltiin ensimmäiselle sijalle siltä osin kuin on kyse suurimmasta osasta hankintaeritelmässä mainittuja valintaperusteita. Kuten neuvosta-antavalle komitealle tehdystä selvityksestä ilmenee, neuvosto katsoi kuitenkin, että vaikka ”De Waelen ja [kantajan] tarjoukset [vastasivat] kokonaisvaltaisesti parhaiten hankintaeritelmän valintaperusteista, De Waelen tarjous [oli] taloudellisesti kaikkein edullisin”. Tästä on pääteltävä, että siitä huolimatta, että kantajan tarjous luokiteltiin paremmin kyseessä olevista kahdeksasta valintaperusteesta suurimman osan osalta, hankintasopimusta ei tehty kantajan kanssa sen tarjouksen suhteellisen korkean hinnan vuoksi.
- 77 On kuitenkin huomautettava, että neuvosto luetteli kyseessä olevat kahdeksan valintaperustetta täsmentämättä niille annettua tärkeysjärjestystä, millä ei rikottu direktiivin 93/37/ETY 30 artiklan 2 kohtaa, jossa ei säädetä velvollisuutta, vaan pelkkä suositus laatia hankintasopimuksen tekemisessä käytettäville valintaperusteille tärkeysjärjestys. Tässä tilanteessa on korostettava, että toisin kuin kantaja väittää, jos hankintaeritelmässä ei toisin todeta, jokainen näistä kahdeksasta valintaperusteesta ei välttämättä ole samanarvoinen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien katsoo, että neuvostolla on merkittävä harkintavalta paitsi niiden valintaperusteiden valinnassa, joita se aikoo käyttää hankintasopimuksen tekemisessä, mutta myös sen painotuksen osalta, jonka se myöntää eri valintape-

rusteille tarjouspyyntökilpailun perusteella tehtävän hankintasopimuksen tekemistä koskevaa päätöstä varten, mutta sillä edellytyksellä, että sen suorittamalla arvioinnilla pyritään määrittämään taloudellisesti edullisin tarjous.

78 On täsmennettävä, että edellä 8 kohdassa mainitut kahdeksan valintaperustetta ovat ensimmäistä, tarjouksen vaatimuksenmukaisuutta koskevaa perustetta lukuun ottamatta luonteeltaan laadullisia ja määrällisiä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tarjouksen vaatimuksenmukaisuutta koskeva valintaperuste on ehdoton. Jos tarjous ei ole hankintaeritelmän vaatimusten mukainen, se on hylättävä. Toinen, tarjouksen hintaa koskeva valintaperuste on luonteeltaan määrällinen, ja sen avulla tarjousten taloudellisia kustannuksia voidaan vertailla objektiivisesti. Kuusi muuta valintaperustetta ovat kaikki luonteeltaan laadullisia, ja niiden pääasiallinen tehtävä on tarkistaa, että jokaisella tarjouksen tekijällä on hankintasopimuksen töiden suorittamista varten keskeiset taidot ja kyvyt. On kuitenkin katsottava, että koska kolmen tässä asiassa esitetyn tarjouksen välillä ei ole huomattavia eroja sellaisten laadullisten valintaperusteiden osalta, jotka voisivat vaikuttaa kunkin tarjouksen lopulliseen taloudelliseen arvoon, neuvostolla oli harkintavaltansa puitteissa oikeus katsoa, että tarjouksen hintaa koskevalla toisella valintaperusteella on enemmän painoarvoa.

79 Siltä osin kuin on kyse kantajan väitteestä, jonka mukaan neuvosto ei ottanut asianmukaisella tavalla huomioon sen ja De Waelen välisiä eroja kolmen valintaperusteen osalta, eli niiden, jotka koskevat pysyvän työryhmän kokemusta ja kykyjä, ehdotettujen alihankkijoiden ja tavarantoimittajien tasoa ja turvallisuuskoordinaattoria, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tämä väite on hylättävä. Pysyvän työryhmän kokemukseen ja kykyihin liittyvän valintaperusteen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistui katsoo, kuten neuvosto aivan oikein totesi, että jos sitä seikkaa, että kantaja oli jo läsnä neuvoston rakennuksissa, pidettäisiin ensisijaisena, tarjouspyyntömenettely jäisi hyödyttömäksi. Joka tapauksessa kantaja ei mitenkään näyttänyt toteen väitteitään De Waelen pysyvän työryhmän kokemuksen puutteesta ja kyvyttömyydestä. Kun on kyse alihankkijoiden ja tavarantoimittajien tasoa ja turvallisuuskoordinaattoria koskevista valintaperusteista, kantaja vetosi vain siihen

seikkaan, että se ehdotti suuremman määrän yrityksiä kuin De Waele, mutta se ei kyseenalaistanut mitenkään De Waelen ehdottamien yritysten tasoa.

- 80 Tästä seuraa, että neuvosto ei rikkonut hankintaeritelmän ehtoja eikä direktiivin 93/37/ETY 18 ja 30 artiklaa päättäessään tehdä hankintasopimuksen edullisimman tarjouksen perusteella, kun muut seikat olivat suhteellisen yhdenvertaiset.
- 81 Edellä mainitusta seuraa, että tämä kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Korvausvaatimus

- 82 Kantaja vaatii saada korvauksena vahingosta, jonka se väittää sille aiheutuneen neuvoston lainvastaisen toiminnan takia kyseessä olevan hankintasopimuksen tekomenettelyn yhteydessä, varaten oikeuden hinnankorotukseen, 153 421 286 Belgian frangia (BEF) tai 3 803 214 euroa 6 prosentin korkoineen 12.4.2000 lukien.
- 83 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sopimussuhteen ulkopuolisen yhteisön vastuun syntyminen edellytyksenä on se, että kantaja näyttää toteen sen, että toimielimen moitittu toiminta on lainvastaista, että vahinko on todella syntynyt ja että toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (asia T-175/94, *International Procurement Services v. komissio*, tuomio 11.7.1996, Kok. 1996, s. II-729, 44 kohta tai asia T-336/94, *Efisol v. komissio*, tuomio 16.10.1996, Kok. 1996, s. II-1343, 30 kohta tai asia T-267/94, *Oleifici Italiani v. komissio*,

tuomio 11.7.1997, Kok. 1997, s. II-1239, 20 kohta). Jos yksi näistä edellytyksistä jää täyttymättä, kanne on kokonaisuudessaan hylättävä, eikä ole tarpeen tutkia sopimussuhteen ulkopuolisen yhteisön vastuun muita edellytyksiä (asia C-146/91, KYDEP v. neuvosto ja komissio, tuomio 15.9.1994, Kok. 1994, s. I-4199, 19 kohta).

84 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kumoamiskanteesta tekemistä päätelmistä käy ilmi, että kantaja ei näyttänyt toteen neuvoston lainvastaista toimintaa.

85 Tästä seuraa, että korvausvaatimus on hylättävä.

86 Kaikesta edellä mainitusta seuraa, että kanne on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

87 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian ja neuvosto on vaatinut kantajan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut, kantaja on veloitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä korvaamaan neuvoston oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) **Kanne hylätään.**

- 2) **Kantaja vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä veloitetaan korvaamaan neuvoston oikeudenkäyntikulut.**

Cooke

García-Valdecasas

Lindh

Julistettiin Luxemburgissa 25 päivänä helmikuuta 2003.

H. Jung

kirjaaja

R. García-Valdecasas

viidennen jaoston puheenjohtaja